

3.2 Intenzita vyjížděky z obcí

Intenzitou vyjížděky z obcí rozumíme velikost podílu vyjíždějících do škol z obce z počtu žáků, studentů a učňů celkem s bydlištěm v obci. Jestliže v roce 2001 bydlelo v Jihomoravském kraji 201 304 žáků a studentů a 69 728 z nich vyjíždělo do škol mimo obec svého bydliště, pak podíl vyjíždějících tvoří 34,6%. Nejnižší podíl vyjíždějících do škol, a to 5,0%, byl v okrese Brno-město, když z 65 434 žáků a studentů jich vyjíždělo z obce 3 299. Následoval okres Hodonín s 43,9% (z 29 460 osob vyjíždělo 12 937), okres Břeclav s 44,2% (z 22 426 osob vyjíždělo 9 918), okres Vyškov s 49,2% (na 15 869 osob připadlo 12 937 vyjíždějících) a okres Znojmo také s 49,2% (z 21 033 osob vyjíždělo 10 354 z nich). Pro úplnost – v okrese Blansko z 19 453 žáků a studentů vyjíždělo do škol 9 785 osob, tj. 50,1% a v okrese Brno-venkov z 27 539 osob vyjíždělo 15 627, tedy 56,7% z nich.

Tab. 3.2.1 Vyjíždějící do škol podle okresů

	Kraj celkem	v tom okres						
		Blansko	Brno-město	Brno-venkov	Břeclav	Hodonín	Vyškov	Znojmo
Vyjíždějící do škol z obce bydliště	69 728	9 785	3 299	15 627	9 918	12 937	7 808	10 354
v tom:								
do jiných obcí okresu	54,0	62,7	-	40,2	56,9	59,8	60,6	68,7
do jiných okresů kraje	31,7	26,2	42,9	55,1	32,6	19,1	28,6	15,4
do jiných krajů	12,9	10,6	45,9	4,0	9,1	20,2	10,3	14,4
do zahraničí	1,4	0,5	11,2	0,7	1,4	0,9	0,4	1,4
Podíl vyjíždějících do škol z obce bydliště (v %) v rámci ČR celkem	34,2	49,8	4,5	56,4	43,6	43,5	49,0	48,5
muži	34,1	48,9	4,5	56,6	43,2	43,1	49,3	49,1
ženy	34,2	50,7	4,4	56,1	44,0	44,0	48,7	47,9
Denně vyjíždějící do škol z obce bydliště v rámci ČR	54 906	8 139	1 377	14 279	7 294	9 436	6 617	7 764
muži	28 206	4 060	773	7 399	3 804	4 807	3 455	3 908
ženy	26 700	4 079	604	6 880	3 490	4 629	3 162	3 856
Podíl vyjíždějících denně z úhrnu vyjíždějících v rámci ČR (v %) celkem	79,8	83,6	47,0	92,0	74,6	73,6	85,1	76,1
muži	80,9	84,5	51,6	92,7	77,8	74,1	85,9	75,4
ženy	78,7	82,7	42,2	91,2	71,4	73,0	84,2	76,8

Z 201 304 žáků, studentů a učňů v roce 2001 bylo 102 271 mužů (50,8%) a 99 033 žen (49,2%) Z obce bydliště vyjíždělo do škol z obce v rámci republiky 68 774 osob (34,2% celku), přičemž vyjíždějících mužů bylo 34 862 (34,1%) a žen 33 912 (34,2%). Intenzita vyjížděky do škol z obce v rámci republiky se v kraji podle pohlaví tedy neliší, v podstatě shodná zastoupení mají podíly mužů i žen mezi vyjíždějícími v jednotlivých okresech kraje. Denně vyjíždělo do škol z obce v rámci republiky 54 906 osob, což bylo 79,8% z vyjíždějících do škol v rámci republiky. U mužů činil podíl vyjíždějících denně 80,9% a u žen 78,7%, takže ani intenzita denní vyjížděky mezi pohlavími není nijak odlišná.

V jednotlivých okresech kraje vyjíždělo do škol 23 017 žáků ve věku 6 až 14 let, tedy žáků základních škol. Tento počet představuje 11,4% všech žáků a studentů a také 33,0% vyjíždějících do škol. Velikost podílu vyjíždějících v této věkové skupině dosahuje hodnoty 18,8%, neboť počet dětí v tomto věku v kraji činil 122 464 osob. Intenzita vyjížděky žáků základních škol byla nejnižší v okrese Brno-město, 716 vyjíždějících tvořilo podíl 2,0% z 36 664 dětí tohoto věku. Zde se zřejmě jedná o chtěnou vyjížděku, v ostatních okresech kraje je jistá i vynucená vyjížděka žáků základních škol, neboť především v menších obcích základní školy nejsou. Podle intenzity vyjížděky do základních škol následoval okres Hodonín, kde 3 137 vyjíždějících dětí představovalo podíl 17,0% (18 406 dětí tohoto stáří) a okres Břeclav – z 14 278 dětí vyjíždělo 2 933, tj. 20,5%. Výčet pokračuje okresem Blansko, kde 3 283 vyjíždějících z 12 069 představovalo podíl 27,2%, v okrese Vyškov 2 900 vyjíždějících z 9 934 představovalo podíl 29,2%, dále v okrese Znojmo 4 311 vyjíždějících do škol z 13 448 tvořilo 32,1% a konečně okres Brno-venkov, kde 5 737 vyjíždějících žáků ze 17 665 dětí tohoto věku tvořilo podíl 32,5%.

Tab. 3.2.2 Vyjíždějící do škol podle velikostních skupin obcí

	Kraj celkem	v tom obce s počtem obyvatel								
		do 199	200 - 499	500 - 999	1 000 - 1 999	2 000 - 4 999	5 000 - 9 999	10 000 - 19 999	20 000 - 49 999	50 000 a více
Vyjíždějící do škol z obce bydliště ¹⁾	72 064	2 284	10 763	16 452	12 415	13 118	5 287	1 917	5 439	4 389
z toho:										
do jiných obcí okresu	52,2	77,5	76,4	66,8	55,2	47,9	29,7	34,3	24,0	-
do jiných okresů kraje	30,7	14,9	15,0	25,5	34,7	36,3	53,3	26,6	39,7	32,2
do jiných krajů	12,5	6,7	7,0	5,9	7,4	12,7	13,3	35,9	30,1	34,5
Podíl vyjíždějících do škol mimo obec bydliště (v %) v rámci ČR	34,2	96,2	90,5	72,4	54,9	42,4	31,6	28,4	20,5	4,5
Denně vyjíždějící do škol z obce bydliště	55 109	2 026	9 461	14 249	10 211	9 895	3 864	1 162	2 809	1 432
Podíl vyjíždějících denně z úhrnu vyjíždějících (v %) v rámci ČR	80,1	89,6	89,3	88,2	84,6	77,9	75,9	62,6	55,1	48,9

¹⁾ včetně vyjíždějících s nezjištěným místem školy

V počtu 72 064 osob vyjíždějících do škol, jenž je uveden v tabulce 3.2.2, je obsaženo i 2 336 těch, kteří neuvedli místo sídla školy. Podíl vyjíždějících do škol mimo obec bydliště v tomto případě činil 34,2% a fakt, že intenzita vyjížděky do škol záleží na velikostní skupině obce, dokládá právě tato tabulka. V nejmenší velikostní skupině obcí je intenzita vyjížděky nejvyšší, dosahuje 96,2%. Se zvyšující se velikostní skupinou obce intenzita vyjížděky do škol klesá, například v obcích s počtem 1 000 až 1 999 obyvatel dosahuje 54,9%, v obcích skupiny 10 000 až 19 999 obyvatel jen 28,4% a v největší velikostní skupině (Brno) vyjíždí do škol mimo obec již pouze 4,5% žáků a studentů.

U obcí z nižších velikostních skupin převládá dojíždka do jiných obcí okresu. Jestliže v nejnižší velikostní skupině tvoří tento typ vyjížděky 77,5% celku, pak ve skupině obcí od 20 tisíc do 50 tisíc obyvatel již jen 24,0%. Jedná se zřejmě především o dojíždku do základních škol. U ostatních prostorových typů vyjížděky procento zastoupení se zvyšující se velikostní skupinou narůstá.

V Jihomoravském kraji v roce 2001 existovalo celkem 156 obcí (24% všech obcí), v nichž byla zaznamenána stoprocentní vyjíždka do škol. Tento počet by však měl být vyšší, neboť ve 312 obcích kraje nebyla v roce 2001 základní škola. Zde je třeba přihlídnout jednak k možnosti využívání domácích učitelů, k možnosti přechodných bydlišť, ale i k možnosti určité nepřesnosti ve vyplnění tohoto údaje. Podíl vyjíždějících v rozmezí 90,0-99,9% byl vykázán u 128 obcí, podíl v rozmezí 70,0-89,9% byl u 129 obcí a v rozmezí 50,0-69,9% u 92 obcí. Interval hodnot podílu vyjíždějících 30,0-49,9% byl zaznamenán u 126 obcí, podíl vyjíždějících v rozsahu 20,0-29,9% mělo 13 obcí. Nejnižší intenzita vyjížděky do škol byla ve Znojmě, kde vyjíždělo do škol 16,8% žáků a studentů a v Brně, kde podíl vyjíždějících tvořil 5,0% (respektive 6,7% včetně nezjištěného místa školy). Raritou je obec Makov z okresu Blansko, kde je vyjíždka do škol nulová, neboť zde mezi 56 obyvateli nejsou žádní žáci či studenti.